

בית המדרש "תפארת ירושלים"

אסרו חג הפסח תשס"ז
10.4.07

פרשת שמיני

Parashat Shemini, 5767, 2007

"יין ושכר אל תשת"

- א. ויקרא י, ח-יא
- ב. בראשית ח, יח-כט
- ג. בראשית יט, כט-לח.
- ד. במדבר ו, א-ז.
- ה. אסתר א, ה-יג

כתר יונתן ויקרא פרק י פסוק ט

(ט) יין וכל דבר משכר לא תשתה אתה ובנך עמך בזמן בואכם לאוהל מועד כמו שעשו בניך שמתו בשרפת אש, חקת עולם לדורותיכם.

אבן עזרא ויקרא פרק י פסוק ט

(ט) ושכר העשוי ממין חטה או דבש או תמרים, כי היין משחית הדעת לשותיו ויתערבו לו הדברים:

רמב"ן ויקרא פרק י פסוק ט

והטעם בצוואה הזאת עתה, שלא יתעה הכהן בשכרות היין ויבא לידי מחשבה שאינה כהוגן וימות בה, כאשר עשו בניו. ויתכן כי מה שדרשו (ויק"ר יב א) שהיו נדב ואביהוא שתויי יין, לומר כי מפני יינם טעו באש זרה, לא שיהיה העונש מפני היין, כי עדיין לא הוזהרו ממנו, אבל עונשם שטעו באש ה', כאשר רמזתי (לעיל פסוק ב):

משלי פרק כג פסוק לא

אל תבא יין כי תבאדם כי יתן <בכיס> פכוס עינו ותהלך במישרים.

פסוק לב

אחריתו כנחש יטף וכצפעני יפרש.

ויקרא רבה פרשה יב ד"ה א יין ושכר

אחריתו כנחש יטף וגוי מה צפעון זה מפריש בין מיתה לחיים כך הפריש היין בין אדם לחוה דא"ר יהודה ב"ר אלעאי: **אותו העץ שאכל ממנו אדם הראשון ענבים היו** (דברים לב) 'ענבימו ענבי רוש וגוי הללו הביאו מרירות לעולם

ד"א 'וכצפעוני יפריש' - מה צפעון זה מפריש בין מיתה לחיים, כך הפריש היין בין נח לבניו לעבדות הה"ד (בראשית ט) 'וישת מן היין וישכר ויתגלי שמתוך כך אמר ארור כנען ד"א 'וכצפעוני יפריש' כך הפריש היין בין לוט לבנותיו לממזרות הה"ד (שם) /בראשית/ יט) ותשקין את אביהן יין שמתוך כך ותהרין שתי בנות לוט מאביהן ד"א כצפעוני יפריש מה צפעון זה מפריש בין מיתה לחיים כך הפריש היין בין אהרן ובניו למיתה דתני רבי שמעון לא מתו בניו של אהרן אלא על שנכנסו שתויי יין לאהל מועד.

רבי פנחס בשם ר' לוי אמר: משל למלך שהיה לו בן בית נאמן מצאו עומד על פתח חניות והתנו את ראשו בשתיקה ומינה בן בית אחר תחתיו ואין אנו יודעים מפני מה הרג את הראשון אלא ממה שמצוה את השני ואמר לא תכנס בפתח חניות אנו יודעין שמתוך כך הרג הראשון כך (ויקרא ט) ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם ואין אנו יודעים מפני מה מתו אלא ממה שמצוה את אהרן ואמר לו (שם) /ויקרא/ י) יין ושכר אל תשת אנו יודעין מתוך כך שלא מתו אלא מפני היין לכך חבבו הכתוב לאהרן וייחד אליו הדבור בפני עצמו שנאמר יין ושכר אל תשת.